

ראש השנה ג. (5 שורות מלמטה) עד ד. (נקודתיים)

**ביאורים**  
 "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה בה לחיי העולם הבא – הרי זה צדיק גמור":  
 קשה: וכי בגלל שנתן פעם אחת צדקה הרי הוא צדיק גמור?  
 רש"י בב"ב (י:) כתב: "הרי הוא צדיק גמור על דבר זה ומחשבה זו", והיינו שבדבר זה הוא צדיק.  
 רש"י בסוגייתנו כתב: "הרי זה צדיק גמור אם רגיל בכך".  
 החפץ חיים (מעשי למלך, צו) הציע שאולי היה כתוב בברייתא: 'צ"ג', והיינו 'צדקה גמורה', והמדפיס טעה והדפיס 'צדיק גמור'. (וראה פירוש שכזה בר"ח)

**המקור לכך שחישוב מלכי האומות הינו מתשרי**  
 דברים שאמר חנני לנחמיה: "דברי נחמיה... **בחדש כסליו** **שנת צעריס**  
 (לארתחשסתא – גזירה שוה)... **ויבא חנני... ויאמרו לו...**"  
 דברים אלו אמר נחמיה למלך: "**ויהי בחדש ניסן** **שנת צעריס**  
**לארתחשסתא... ויאמרו לו...**"  
**מסקנה:** חישוב השנים לא מתחיל בניסן, אלא בתשרי. (ר' תוס')

**רב חסדא - חישוב שנות המלכים:**  
 מלכי ישראל – מניסן.  
 מלכי אומות העולם – מתשרי.

**המקור לכך שלפני שהתקלקל מנו מניסן**  
 חגי א': "**eee** **בנת שמיס** **אדריוס** (= כורש)..."  
 חגי ב': "**בשמיצו** **בצעריס** **ואחד אנדא...**"  
**משמע** שחישוב השנים הוא לא מתשרי, כי לא נאמר "בשביעי בשנת שלש".

**חישוב שנות המלך כורש:**  
 לפני שהתקלקל: מניסן.  
 לאחר שהתקלקל: מתשרי.

**המקור לכך שאחרי שהתקלקל מנו מתשרי**  
 עזרא עלה מבבל: חודש **אדר** בשנה השביעית למלכות דריוש (= כורש).  
 עזרא בא לירושלים: "**בחודש החמישי** (= **אב**) **היא שנת השמיצו** **אנא...**"  
**משמע** שחישוב השנים הוא לא מניסן, כי לא נאמר "היא שנת השמינית למלך".

**המקורות לכך שכורש התקלקל:**  
**ר' יצחק:** מכך שתרום לצרכי המקדש בתנאי שיתפללו לשלומו.  
**מקור נוסף:** מכך שציוה ותרם לבנות בחומת הבית גם מעץ, מתוך מחשבה שיוכל לשרוף את היהודים בעת הצורך.  
**רב יוסף/ר' יצחק:** מכך ששכב עם כלבה.  
**מקור נוסף:** מכך שהחל לקצוב את תרומתו למקדש.  
**בניגוד לכך:** ישראל שתורם לצדקה בתנאי כזה - נחשב לצדקה גמורה.  
 גם שלמה המלך השתמש בעץ אבל בצורה שלא שניתן יהיה לשרפו.  
**דחייה:** ייתכן שזה בגלל שהתברר לו הקצבה הנדרשת.